

Reactienota

Ruimtelijk ontwerp
Oude Willem

Januari 2014

Reactienota

Ruimtelijk Ontwerp Oude Willem

Januari 2014

Vastgesteld door de Stuurgroep Oude Willem op 11-12-2013

Inhoud

1	1. Inleiding en toelichting op reacties	2
1.1	Inleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
1.3	Samenvatting aanpassingen op het Ruimtelijk Ontwerp	6
2	Reacties en antwoorden	7

Dit rapport is gemaakt in opdracht van de Stuurgroep Oude Willem door Dienst Landelijk Gebied

Dienst Landelijk Gebied
Postbus 2003
8901 JA Leeuwarden
Tel 058-2955255

www.dienstlandelijkgebied.nl

Teksten: Meinard Bos en Anja de Vries
Opmaak: Jan Waal

Januari 2014

1 Inleiding en toelichting op reacties

Voor de uitvoering van het proces van gebiedsontwikkeling Oude Willem is in 2009 de stuurgroep Oude Willem ingesteld. De stuurgroep Oude Willem is verantwoordelijk voor de samenwerking tussen alle partijen in het gebied Oude Willem. De stuurgroep bestaat uit bestuurders van de provincies Fryslân en Drenthe, de gemeenten Westerveld en Ooststellingwerf, Waterschap Reest en Wieden, Wetterskip Fryslân, Staatsbosbeheer, Recreatieschap Drenthe en het overlegorgaan Drents-Friese Wold. De planning was om in 2012 een inrichtingsplan voor het gebied Oude Willem te presenteren, echter door bezuinigingen op het natuurbeleid in 2011 is de planvorming voor de Oude Willem iets vertraagd. In 2012 is de planvorming weer opgepakt. Als eerste stap in de richting van een ontwerp-inrichtingsplan conform de WILG is een Ruimtelijk Ontwerp opgesteld. Daarin zijn de hoofdlijnen van de gewenste inrichting van de Oude Willem weergegeven. Op 22 november 2012 heeft de stuurgroep het Ruimtelijk Ontwerp vastgesteld voor de Oude Willem.

1.1 Bewonersbijeenkomsten en informatiemarkt

De stuurgroep heeft er voor gekozen om de mening van bewoners uit het gebied vóór de vaststelling van het Ruimtelijk Ontwerp te horen. Hiervoor zijn op 29 oktober en 1 november 2012 twee bijeenkomsten belegd met de bewoners van de Oude Willem.

De stuurgroep heeft het Ruimtelijk Ontwerp in januari 2013 gepubliceerd via de website www.np-drentsfriese-wold.nl. Middels advertenties in regionale en lokale nieuwsbladen is dit bekend gemaakt. De bewoners in het gebied zijn per brief op de hoogte gesteld. Op 29 en 30 januari 2013 is een informatiemarkt georganiseerd waar geïnteresseerden het Ruimtelijk Ontwerp van de Oude Willem en het beheer en inrichtingsplan van het Drents Friese Wold kon bekijken. Tegelijkertijd werd er ook informatie gegeven over de procedures van het Natura 2000 beheerplan van het Drents Friese Wold. Ook zijn uitnodigingen richten de bestuurders van provincies, gemeenten en waterschappen verzonden.

Zoals gezegd, is het Ruimtelijk Ontwerp de eerste aanzet voor het inrichtingsplan van de Oude Willem. Het Ruimtelijk Ontwerp heeft vanaf 22 januari 2013 tot 22 februari 2013 ter inzage gelegen. In totaal zijn er 19 reacties binnengekomen.

In de voorliggende **reactienota** geeft de stuurgroep aan welk standpunt zij heeft ten aanzien van de ingekomen reacties. De reactienota heeft géén wettelijke status. Het standpunt van de stuurgroep wordt verwerkt in de

volgende stap in het proces, namelijk het **ontwerpinrichtingsplan**.

1.2 Organisatie en vervolgstappen

Op 11 december 2013 is de bestuurscommissie Oude Willem geïnstalleerd door de Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe met instemming van de provincie Fryslân. De bestuurscommissie Oude Willem neemt vanaf dit moment het voortouw over van stuurgroep Oude Willem. De stuurgroep Oude Willem heeft de reactienota op 11 december 2013 vastgesteld en aan de bestuurscommissie overhandigd. De bestuurscommissie is vanaf dit moment verantwoordelijk voor de verdere planuitwerking en zij stelt een ontwerp-inrichtingsplan op. Dit plan wordt naar verwachting begin 2014 aangeboden aan Gedeputeerde Staten van Drenthe. Zij zullen het inrichtingsplan ter visie leggen, beoordelen en vaststellen. Na vaststelling van het plan door GS wordt de bestuurscommissie Oude Willem verantwoordelijk voor de uitvoering.

Volgstappen

Voor de uitvoering van het inrichtingsplan is besluitvorming vereist op grond van de Wet inrichting landelijk gebied (WILG). De bestuurscommissie Oude Willem biedt het concept ontwerp-inrichtingsplan samen met deze reactienota aan aan gedeputeerde Staten van Drenthe. Als Gedeputeerde Staten (in overeenstemming van GS van Fryslân) het Ontwerpinrichtingsplan hebben vastgesteld, wordt het plan zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn van de terinzagelegging kunnen belanghebbenden zienswijzen inbrengen op het Ontwerp Inrichtingsplan bij GS, naar verwachting zal dit begin 2014 plaatsvinden. Deze processtappen hebben een wettelijke status in het kader van de WILG.

1.2 Leeswijzer

De reactienota bestaat uit twee delen. Na de inleiding wordt in het eerste deel een samenvatting gegeven van de wijzigingen ten opzichte van het Ruimtelijk Ontwerp die de Stuurgroep voorstelt om op te nemen in het ontwerp-inrichtingsplan. Dit zijn de wijzigingen als gevolg van de binnengekomen reacties. Ze worden verwerkt in het ontwerp-inrichtingsplan.

In het tweede deel zijn de individuele reacties geanonimiseerd weergegeven, met het antwoord van de stuurgroep. De indieners krijgen de reactienota toegestuurd naar het bij ons bekende adres, nadat de stuurgroep de reactienota heeft vastgesteld.

1.3 Samenvatting wijzigingen ten behoeve van het ontwerp-inrichtingsplan.

De reacties hebben geleid of zullen hoogstwaarschijnlijk leiden tot een aantal aanpassingen in het ontwerp-inrichtingsplan:

1. In het tracé van de slenk.

In het Ruimtelijk Ontwerp staat indicatief de slenk ingetekend, deze slenk is per abuis gedeeltelijk over het eigendom van een particulier ingetekend. Het tracé van de slenk wordt op betreffende locatie ten noorden van de Oude Willemsweg gewijzigd. Het tracé wordt in het ontwerp inrichtingsplan op het terrein van Staatsbosbeheer gesitueerd.

2. Aanleg van een nieuwe menroute.

Mede naar aanleiding van een reactie over de aanleg van nieuwe menroutes heeft een overleg plaatsgevonden met Staatsbosbeheer over recreatiepaden en -routes in het gebied. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat een menroute parallel aan de noordelijke Bosweg een veilige en aansluitende route is op een bestaande menroute. Deze menroute wordt nader uitgewerkt in het ontwerp-inrichtingsplan.

3. Verleggen van fietsverbinding Houtvester Jansenlaan.

Het fietspad aan de Houtvester Jansenlaan wordt verbeterd. Het tracé van het huidige fietspad is minder geschikt zodra de Oude Willem natter wordt. Indien er geld op de begroting overblijft, of als er nieuwe financiële middelen gevonden kunnen worden, dan kan het tracé van het fietspad worden verlegd naar de hogere gronden bij het voormalig bedrijf aan de Oude Willem 14.

4. Wijziging in de locatie van een afwateringsloot

In het Ruimtelijk Ontwerp staat een afwateringsloot langs de weg Wateren onjuist ingetekend. De watergang van twee huispercelen is aan de oostzijde van de huispercelen gesitueerd. Het tracé van de bestaande afwateringsloot zal worden overgenomen in het ontwerp inrichtingsplan.

Meerdere opmerkingen zijn geplaatst over de wijze van afwatering in het gebied. Op hoofdlijnen worden in het ontwerp-inrichtingsplan de oplossingen weergegeven. Het nieuwe watersysteem inclusief de aanleg van het tracé van de slenkachtige laagte en de aanleg van nieuwe kades wordt door het waterschap Reest en Wieden nog gedetailleerd uitgewerkt in het watergebiedsplan Oude Willem.

2 Reacties en antwoorden

In dit hoofdstuk wordt een overzicht van alle reacties op het Ruimtelijk Ontwerp van de Oude Willem gegeven. De reacties zijn per indiener kort samengevat en voorzien van een antwoord van de Stuurgroep Oude Willem.

1. Indiener, Beetsterzwaag

Indiener reageert positief op het ruimtelijk ontwerp voor de Oude Willem. Pleit als natuurliefhebber om de doorgaande weg ontoegankelijk te maken voor auto's.

Antwoord: De stuurgroep waardeert uw positieve reactie op het Ruimtelijk Ontwerp. De stuurgroep wil het doorgaand autoverkeer over de Oude Willemsweg ontmoedigen. De weg blijft toegankelijk voor bewoners en gebruikers in het gebied. Maatregelen zullen worden voorgesteld om de gemiddelde snelheid van het autoverkeer te verlagen en de weg aantrekkelijker in te richten voor recreatief medegebruik. Deze maatregelen worden nog nader uitgewerkt in het ontwerpingerichtingsplan.

Indiener vraagt of het Drents Friese Wold een voortrekkersrol op zich kan nemen om groot wild, zoals edelherten, zwijnen en wisenten vrij te laten grazen op de Oude Willem. Dit zou goed zijn voor de toeristische ontwikkeling van het gebied en kan een positieve spin-off opleveren voor het gebied. Voorbeelden in Duitsland en Kennemerduinen worden aangehaald.

Antwoord: In het Beheer Inrichtingsplan voor het Nationaal Park Drents Friese Wold wordt een unieke wildbeleving met edelherten, zwijnen en/of wisenten als maatregel voorgesteld passend bij een stille kern van het gewenste natuurlijke bos en bronlandschap. Echter het is aan de huidige en toekomstige beheerders in de Oude Willem op welke wijze de natuur wordt beheerd. De Oude Willem wordt als een kruidenrijk-grasland ingericht en kan dienen als begrazingsgebied.

Indiener vraagt naar de voortgang van de ecologische verbinding met het Fochterloërveen en het Dwingelderveld.

Antwoord: Voor een actuele stand van zaken betreft ecologische verbindingzones en ecologische hoofdstructuur (EHS) verwijzen wij u door naar de website van de provincie Drenthe en provincie Fryslân.

2. indiener, Zorgvlied

Indiener vraagt om dieper onderzoek naar uitmijnen en wijst op reële kans op fosfaatfixatie door ijzerrijke (onder) gronden (ijzeroer?). Indiener attendeert op ervaringen elders met deze werkwijze en heeft nog vragen over dit en andere ontwerpen, stelt voor om in een kleiner verband van gedachten te wisselen. De informatie verstrekt op de informatiemarkt was voor de indiener ontoereikend om goed te kunnen reageren.

Antwoord: Het uitmijnen verdient inderdaad nader onderzoek, dit wordt uitgewerkt in een bemestingsadvies op perceelsniveau door een werkgroep. In de werkgroep zitten ook terreinbeheerders die ervaring met uitmijnen elders hebben opgedaan. De stuurgroep ziet graag uw vragen over uitmijnen en andere onderwerpen op schrift zodat wij deze kunnen inbrengen in de werkgroep.

Indiener stelt voor om informatie over de decauvillebaan beschikbaar te stellen voor gasten in het gebied. Kan dit in de vorm van een oude draaischijf op de Oude Willemsweg?

Antwoord: Uw voorstel betreft het beschikbaar stellen van informatie over de decauvillebaan wordt meegenomen in de verdere uitwerking van de herinrichting van de Oude Willemsweg.

Indiener vraagt om de grens tussen hoogveen en laagveen aan te geven.

Antwoord: De bodem in de Oude Willem bestaat uit zandgronden, moerige gronden en plaatselijk veengrond met veenkoloniaal dek. In het verleden was de Oude Willem onderdeel van het groot Smilder hoogveengebied. Door diverse ontginningen in de loop van de eeuwen is het hoogveen verdwenen uit het gebied. Er is geen grens van laagveen en hoogveen in het gebied aan te geven.

Indiener vraagt of een kopie beschikbaar is van de Kraijenhoff kaart uit het cultuurhistorisch rapport.

Antwoord: Wij hebben helaas geen kopie beschikbaar van deze kaart. U kunt de Krayenhoff kaart o.a. bekijken in Tresoar te Leeuwarden.

Indiener vraagt wat er met de stuw bij Houtvester Jansen laan /Uilenhorst gebeurt, nu deze niet meer nodig is.

Antwoord: De stuurgroep wil de stuw als een cultuurhistorisch relict lagen liggen op de huidige locatie.

3. Indiener, p/a Hurdegaryp

Indiener pleit voor droge voeten voor het bungalowpark. Indiener wil graag de waterpeilgegevens van de afgelopen jaren inzien en heeft belangstelling voor informatieavond hierover zoals gemeld in schrijven van DLG op d.d. 30 november 2012.

Antwoord: De stuurgroep verzoekt de bestuurscommissie maatregelen op te nemen in het inrichtingsplan voor instandhouding van een goede waterhuishouding in gebied zo ook voor recreatieterreinen. De waterpeilgegevens zijn in april en mei 2013 beschikbaar gesteld voor geïnteresseerden.

Indiener wil graag een exemplaar van de hoogte kaart ontvangen.

Antwoord: De stuurgroep gaat de hoogtekaart beschikbaar stellen via de website www.np-drentsfriesewold.nl onder kopje Oude Willem.

4. Indiener, Hoogersmilde

Indiener vindt het een mooi ontwerp met veel mogelijkheden voor wandelaars.

Antwoord: De stuurgroep waardeert uw positieve reactie op het ruimtelijk ontwerp.

Indiener uit haar zorg over de ontwatering van percelen die buiten de begrenzing van de Oude Willem liggen.

Antwoord: De stuurgroep verzoekt de bestuurscommissie maatregelen op te nemen in het inrichtingsplan om een goede waterhuishouding op woonerven in het gebied te behouden. Uw percelen liggen buiten de begrenzing van het plan maar de waterafvoer van uw percelen staat in verbinding met de Tilgrup. De afwatering wordt bij u aangepast, het voorstel is om de waterafvoer via een ander tracé te laten plaatsvinden. De maatregel wordt nader uitgewerkt in het inrichtingsplan Oude Willem.

5. Indiener, Appelscha

Indiener verzoekt om rekening te houden met oversteekplaatsen voor de recreatie, o.a. ten behoeve van de paardensport. Ziet graag dat het Drents Friese Wold één toegankelijk gebied blijft voor de paardensport. Vernatting in het gebied is niet ideaal voor paardensportroutes. Wil graag als fanatiek menner meedenken over de paardenroutes.

Antwoord: De Stuurgroep verwacht door het ontmoedigen van doorgaand autoverkeer in het hart van de Oude Willem dat het gebied aantrekkelijker wordt voor recreatief gebruik en dus ook voor de paardensport. Om verdroging te bestrijden in het Drents Friese Wold zal het gebied plaatselijk worden vernat, vandaar in de nieuwe natuurgebieden geen nieuwe menroutes zijn voorzien. In overleg met Staatsbosbeheer is voorgesteld een menroute parallel aan de noordelijke Bosweg en Oude Willem aan te leggen. Dit tracé sluit gedeeltelijk aan op een bestaande menroute en wordt nader uitgewerkt in het ontwerp-inrichtingsplan.

6. Indiener, Oude Willem

Indiener vraagt om goede drooglegging van het bestaande terrein met 50 chalets bij de Streng – onderdeel van camping Hoeve aan de Weg.

Antwoord: De stuurgroep verzoekt de bestuurscommissie maatregelen op te nemen in het inrichtingsplan voor de instandhouding van een goede waterhuishouding in het gebied zo ook voor het terrein met chalets aan de Streng. De maatregel wordt nader uitgewerkt in het inrichtingsplan Oude Willem.

7. Indiener, Oude Willem

Indiener is sinds 1916 landbouwer in de Oude Willem en wil dit zo houden en maakt bezwaar tegen het Ruimtelijk Ontwerp.

Antwoord: De stuurgroep neemt hiervan akte.

Indiener wil geen nadelige gevolgen ondervinden van dit plan en pleit daarom voor:

- Handhaving van huidig grondwaterpeil;
- De aanvoer van water vanuit Tilgrup en Kolonievaart via gemaal Graafstra handhaven ten behoeve van beregening en drinkwater voor het vee;-
- De Tilgrup en Kolonievaart handhaven voor afvoer van water bij veel neerslag.

Antwoord: De stuurgroep wil de landbouwenclave Oude Willem inrichten als natuurgebied waarin natuurlijke hydrologie wordt hersteld.

Indiener wil geen belemmering op het telen en bemesten en gewasbescherming.

Antwoord: De stuurgroep neemt hiervan akte.

Indiener wil de Oude Willemsweg handhaven zoals deze nu is in verband met afvoer van producten, vee en melk richting Smilde-Appelscha en aanvoer van meststoffen. Ook de campinggasten vanaf de autoweg Emmen-Drachten maken gebruik van deze weg.

Antwoord: De stuurgroep wil het doorgaand autoverkeer over de Oude Willemsweg ontmoedigen. De weg blijft toegankelijk voor bewoners en gebruikers in het gebied. Maatregelen zullen worden voorgesteld om de gemiddelde snelheid van het autoverkeer te verlagen en de weg aantrekkelijker in te richten voor recreatief medegebruik. Deze maatregelen worden nog nader uitgewerkt in het inrichtingsplan.

Indiener wijst uit ervaring op de te verwachten overlast van uitvoeringswerkzaamheden ten behoeve van natuur. In het verleden zijn door graafwerkzaamheden kabels en leidingen kapot getrokken en is er verkeershinder geweest.

Antwoord: Elke ruimtelijke ingreep wordt getoetst aan de flora en faunawet, zo zal er tijdens het broedseizoen geen uitvoeringswerkzaamheden plaatsvinden. Voorafgaand aan de uitvoering zal onderzoek worden verricht naar de ligging van kabels en leidingen en zal gecommuniceerd worden met de bewoners over de uitvoeringsperioden.

Indiener vraagt zich af hoe de organisaties in het gebied met elkaar omgaan? DLG wil gebied aantrekkelijker maken voor toerist, terwijl SBB de toerist wil mijden in het gebied?

Antwoord: In de stuurgroep worden de belangen van diverse partijen op elkaar afgestemd. DLG werkt in opdracht van deze stuurgroep. Ook Staatsbosbeheer wil toeristen niet mijden, maar juist een extra aantrekkelijke waarde toevoegen aan het Drents Friese Wold, namelijk een aaneengesloten natuurgebied met een stille kern voor een ultiem wildernisbeleving.

Indiener adviseert om beter te communiceren met inwoners van het gebied die hier leven, werken en wonen.

Antwoord: De stuurgroep neemt hiervan akte en is voornemens op een zorgvuldige manier te communiceren met belanghebbenden in het gebied.

8. Indiener, Waskemeer

Indiener vraagt om cultuurhistorische ontwikkeling vanaf ijstijd tot nu (ook de landbouwkundige) nadrukkelijk te “verbeelden”.

Antwoord: De stuurgroep heeft een cultuurhistorisch onderzoek laten uitvoeren over de periode middeleeuwen tot en met 20ste eeuw. Uw verzoek om de landschapontwikkeling vanaf de ijstijd te verbeelden vereist nader uitwerking, die wellicht in breder verband NP DFW opgepakt kan worden. Op dit moment richten wij ons op de inrichting van de Oude Willem zodat het een natuurlijk onderdeel wordt van het Drents Friese Wold..

Indiener adviseert om contact op te nemen met agrarische natuurorganisaties om tot goede afstemming te komen.

Antwoord: Uw advies wordt voor kennisgeving aangenomen.

Indiener adviseert om na te gaan of inzet van blauwe/groene diensten als 7% regeling voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) mogelijk is. Indiener attendeert op ervaringen van het Bolk onderzoek instituut.

Antwoord: Het GLB is nog volop in ontwikkeling en mocht blijken dat natuurontwikkeling ook kansen biedt voor agrariërs in de omgeving, dan worden deze mogelijkheden onderzocht.

9. Indiener, Appelscha

Indiener is nieuwsgierig naar waterhuishouding ten opzichte van zijn perceel. Wil graag meer informatie ontvangen over de waterpeilgegevens van afgelopen jaren in een apart overleg.

Antwoord: . De waterpeilgegevens zijn in april en mei 2013 beschikbaar gesteld voor geïnteresseerden.

Indiener heeft belangstelling voor de aankoop van een betonstrook die rechts naast zijn perceel ligt.

Antwoord: Dit betonpad is in eigendom van Staatsbosbeheer. Bij het uitwerken van het inrichtingsplan wordt bekeken of deze aankoop mogelijk is.

10. Indiener, Oude Willem

Indiener wil graag een bestaande afwateringsloot verdiepen; momenteel blijft er water op perceel staan.

Antwoord: De stuurgroep verzoekt de bestuurscommissie maatregelen op te nemen in het inrichtingsplan voor instandhouding van een goede waterhuishouding in het gebied zo ook voor uw percelen. De maatregelen hiervoor worden nader uitgewerkt in het inrichtingsplan Oude Willem.

Indiener wil graag de effecten van de voorgestelde maatregelen weten op percelen en graag inzicht in gegevens hebben.

Antwoord: De waterpeilgegevens zijn in april en mei 2013 beschikbaar gesteld voor geïnteresseerden.

Indiener stelt voor om een bruggetje achter hun perceel te repareren en een klaphek in een bestaand groot hek te plaatsen. Op deze manier is het gemakkelijker om het gebied in te gaan en bij het bos er weer uit te komen.

Antwoord: De Stuurgroep wil dat de bestuurscommissie samen met de huidige terreinbeheerder ideeën rond wandelmogelijkheden in bestaande en nieuwe natuurgebieden uitwerkt, uw suggestie zal in dit verband worden bekeken en zo mogelijk worden uitgewerkt.

11. Indiener, Oude Willem

Indiener geeft aan dat de getekende sloot voor zijn woning niet hoeft te worden doortrokken, immers er ligt al een gegraven greppel (2003) achter.

Antwoord: In het Ruimtelijk Ontwerp staat de afwatering bij uw huisperceel foutief ingetekend op de schets. In het inrichtingsplan wordt dit gecorrigeerd op de plankaart.

12. Indiener, Wateren

Indiener reageert positief op het Ruimtelijk Ontwerp, het gebied wordt er aantrekkelijker door.

Antwoord: De stuurgroep waardeert uw positieve reactie op het Ruimtelijk Ontwerp.

Indiener verzoekt om de Oude Willemsweg niet af te sluiten. Het (bijna jaarlijks) afsluiten van de Bosweg vanaf Oude Willem naar Diever geeft veel overlast voor bewoners (huisarts, noodgevallen, winkels, brandweer etc zijn slecht bereikbaar). Maak Oude Willemsweg minder aantrekkelijk als doorgaande weg door snelheidsbeperkende maatregelen.

Antwoord: De stuurgroep wil het doorgaand autoverkeer over de Oude Willemsweg ontmoedigen. De weg blijft toegankelijk voor bewoners en gebruikers in het gebied. Maatregelen zullen worden voorgesteld om de gemiddelde snelheid van het autoverkeer te verlagen en de weg aantrekkelijker in te richten voor recreatief medegebruik.. Deze maatregelen worden nog nader uitgewerkt in het inrichtingsplan.

13. Indiener, Meppel

Indiener vindt het Ruimtelijk Ontwerp een prachtig plan. Maar hoe worden droge voeten voor de bewoners van het bungalowpark en de camping gewaarborgd? Gaat de grondwaterstand omhoog in het gebied? Of krijgt dit deel van het gebied een eigen waterhuishouding?

Antwoord: De stuurgroep waardeert uw positieve reactie op het ruimtelijk ontwerp. De stuurgroep heeft maatregelen opgenomen in het inrichtingsplan voor instandhouding van een goede waterhuishouding in het gebied zo ook voor de bewoners van het bungalowpark en de camping. Door het opheffen van een landbouwpeil zal de grondwaterstand in de natuurgebieden van Oude Willem stijgen. De woonerven, waaronder die van het bungalowpark en de camping krijgen een apart waterpeil. De details hiervan worden uitgewerkt in het watergebiedsplan Oude Willem.

Indiener vraagt zich af wat er wordt gedaan om stilstaand water te voorkomen in de buurt van de bebouwing en camping in verband met muggen.

Antwoord: Met de beoogde vernatting in de Oude Willem kunnen stilstaande waterplekken ontstaan. Muggen die in deze natte omgeving verblijven hebben een hekel aan wind en verplaatsen zich niet graag in een open gebied. Met o.a. afspraken over beheer wil de stuurgroep de omgeving rondom natte plassen vrijhouden van aansluitende bosschages op bebouwing en campingverblijven.

14. Indiener, Oude Willem

Indiener is sinds 1916 landbouwer in het gebied en wil dit zo houden. Het grondwaterpeil moet gehandhaafd blijven en zo ook de aanvoer van water via de Kolonievaart – Tilgrup voor beregening van de gewassen in de zomer.

Antwoord: De stuurgroep neemt hiervan akte. De stuurgroep wil de landbouwenclave Oude Willem inrichten als natuurgebied waarin de natuurlijke hydrologie wordt hersteld.

Indiener wil geen beperkingen op de landbouw met het oog op bemesten en bespuiten van de gewassen.

Antwoord: Zie antwoord hierboven.

Indiener wil de huidige Oude Willemsweg handhaven voor de aan- en afvoer van producten. Dit geldt ook voor de camping-gasten met caravans die via Emmen-Drachten en Hoogersmilde-Assen komen.

Antwoord: De stuurgroep wil het doorgaand autoverkeer over de Oude Willemsweg ontmoedigen. De weg blijft toegankelijk voor bewoners en gebruikers in het gebied. Maatregelen zullen worden voorgesteld om de gemiddelde snelheid van het autoverkeer te verlagen en de weg aantrekkelijker in te richten voor recreatief medegebruik. Deze maatregelen worden nog nader uitgewerkt in het inrichtingsplan.

Indiener wil niet worden belemmerd en vindt dat de gemaakte kunstnatuur in het Drents gedeelte niets brengt voor dier en mens.

Antwoord: De stuurgroep neemt hiervan akte.

15. Indiener, Dwingeloo

Indiener wil garanties dat de laanstructuur van de Oude Willem gehandhaafd blijft en dat de gewijzigde waterhuishouding geen nadelige effecten heeft (op de korte en op de lange termijn) op de aanwezige laanstructuur.

Antwoord: De stuurgroep wil de bomen langs de Oude Willemsweg handhaven als kenmerkend lijnelement in het gebied, echter het herstel van de hydrologie in de Oude Willem weegt zwaarder dan herstel en behoud van historische laanstructuren. Een belangrijke doelstelling in de Oude Willem is het herstel van het brongebied van de Vledder Aa, dit gaat gepaard met natuurlijke waterpeilen in het natuurgebied. De Oude Willemsweg behoudt een bepaalde drooglegging, naar verwachting zullen de nadelige effecten van wijziging in de waterhuishouding op de laanstructuur hier minimaal zijn.

16. Indiener, Appelscha

Indieners vinden de reconstructie van het gebied Oude Willem een leuk plan en vindt de aanleg van een slenk als drassig gebied prachtig.

Antwoord: De stuurgroep waardeert uw positieve reactie op het Ruimtelijk Ontwerp.

Indieners vragen zich af waarom er nog een fietspad komt? Er is toch een goed fietspad vlakbij? Wat wordt bedoeld met een recreatieve kernzone, toch geen speelweide? Indieners pleiten voor rust in het gebied voor de grazende reeën.

Antwoord: In het Ruimtelijk Ontwerp is o.a. het bestaande/toekomstige fietspadenstructuur aangegeven. Ten noorden van de Oude Willem (in het verlengde van de Tilgrupsweg) komt een nieuwe fietsverbinding als alternatief voor een te vervallen fietsverbinding in het kader van de opwaardering van de N381. Dit tracé wordt door het projectbureau N381 uitgevoerd. De stuurgroep wil de kwaliteit van de huidige fietspaden verbeteren en pleit niet voor nieuwe fietsverbindingen in het gebied. Met recreatieve kernzone wordt bedoeld dat recreanten op deze plek de natuur goed kunnen beleven, mogelijk via een uitzichtpunt. Concrete uitwerking van de natuurbeleving zal in overleg met o.a. Staatsbosbeheer plaatsvinden.

Indiener vraagt of de Oude Willem een grasvlakte wordt of gaan er bomen groeien? Indiener is zeer tevreden over huidig beleid, ruimte creëren door kap van naaldbout. Een open stuk moet natuurlijk een fijne uitbreiding zijn.

Antwoord: De Oude Willem wordt grotendeels als een kruiden- en faunarijck grasland voor de inzet van grazers ingericht. Op dit moment onderzoeken wij nog of bosaanleg c.q. spontane bosontwikkeling in bepaalde gedeelten in de Oude Willem is gewenst.

17. Indiener, Oude Willem

Indiener vindt de schets betreft maatregelen op de Oude Willemsweg onduidelijk inzake de verkeerstromen indien deze worden beperkt tot bestemmingsverkeer en bewonersbewegingen.

Indiener geeft een omschrijving van bestemmingsverkeer. Verwijst naar eerder overleg waar besproken is dat de Oude Willemsweg behouden blijft en het verharde wegdek als zodanig blijft gehandhaafd. Sluipverkeer zal worden ontmoedigd dan wel verboden middels verbodsbepalingen en gemotoriseerde recreatie zal niet plaatshebben. Voorgestelde limiet van 60 km is wenselijk, indiener geeft aan dat een limiet van 30 km per uur maximaal ontmoedigend zal overkomen.

Indiener wil graag nader overleg omtrent ingetekende stippellijn in noordelijk deel van Oude Willemsweg en bestrijdt dat dit noordelijk deel niet meer van belang zal zijn voor ontsluiting bewoning omdat dit weggedeelte vaak wordt gebruikt richting het Noorden.

Antwoord: Op de schets is het voornemen om doorgaand verkeer over de Oude Willemsweg te ontmoedigen als stippellijn aangegeven. De weg blijft toegankelijk voor bewoners en gebruikers in het gebied. Maatregelen zullen worden voorgesteld om de gemiddelde snelheid van het autoverkeer te verlagen en de weg aantrekkelijker in te richten voor recreatief medegebruik. Deze maatregelen worden nog nader uitgewerkt in het inrichtingsplan.

Indiener noemt dat er geen dijken of wallen komen en dat voorgaande initiatieven van inpoldering ongedaan worden gemaakt. Het uitgangspunt is dat bestaande bebouwing inclusief erven geen wijziging in drooglegging dan wel vernatting krijgen. De bewoners in Wateren moeten gevrijwaard worden van overstromingen, indiener vindt dergelijke planmatige uitwerking onaanvaardbaar. Indiener heeft bezwaar tegen het oprichten van kades, wallen of dijken en stelt dat dit haaks staat op de mededelingen tijdens bewonersoverleg dat de dijken bij Theunissen zullen verdwijnen. Indiener sluit niet uit dat door het dichtten van greppels de afwatering van onderhavige percelen wordt belemmerd.

Antwoord: Door het invoeren van natuurlijke waterpeilen in het natuurgebied zullen compenserende maatregelen rondom woonerven moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden bepaald aan de hand van hydrologische modelstudies en de gemeten waterpeilreeksen van de afgelopen jaren in het gebied. De waterschappen werken dit nu in detail uit. Duidelijk is dat de aanleg van grondwallen/kades wel noodzakelijk zijn om de drooglegging van de huizen te garanderen. Landschappelijk kunnen deze kades zo worden aangelegd dat dit niet als een kade- of dijklichaam in het landschap wordt gezien. Nadere details worden te zijner tijd vóórdat het inrichtingsplan ter inzage ligt met u als bewoner van het gebied besproken.

Indiener is niet bekend met de zinsnede uit het Ruimtelijk Ontwerp dat de Oude Willem van oorsprong waterleverancier is als zijnde brongebied. De historische kaarten geven dit niet aan. De Tilgrup is als kanaal gegraven voor afvoer van water, niets toont aan dat de landbouwenclave vol water stond. Boeren willen wel aan het water zitten, maar niet in het water.

Antwoord: De militaire kaart van 1850 toont een beekje dat in het zuidoosten van de Oude Willem midden op de “woeste gronden” ontspringt en dwars door de hogere rug heen het Doldersumse veld in loopt en zich bij de Vledder Aa voegt. In die periode was de Oude Willem nog een hoogveengebied en maakte het deel uit van de onafzienbare venen die zich tot ver in het oosten uitstrekten. Het beekje dat in de Oude Willem ontspringt moet een veenstroom zijn geweest. Het veen zal de beek in die periode vrij gelijkmatig als een spons, van water hebben voorzien. In de winter was dat wat meer en in de zomer kwam er weer wat minder water. De beek was geen woeste stroom met grote piekafvoeren. Plaatselijk zijn nog veengronden aanwezig in het gebied, wat deze theorie ondersteunt. De Tilgrup is inderdaad in de tijd van de eerste verveningen gegraven als afwateringsloot en functioneert nog steeds als zodanig. Momenteel wordt de Tilgrup ook gebruikt als waterloop ten behoeve van wateraanvoer in de drogere periodes.

Indiener wijst erop dat de doelstellingen vasthouden van water in de Oude Willem en realisatie van waterberging van 300.000m³ niet eerder zijn besproken. De doelstelling van waterberging wordt in beginsel als onwenselijk beschouwd en wil hierover nader overleg.

Antwoord: Het waterschap Reest en Wieden ziet met het herstel van een natuurlijk watersysteem kansen om hier in combinatie met beoogde natuurdoelstellingen waterberging in de slenk te realiseren. De exacte capaciteit wordt nog nader bepaald. De stuurgroep pleit voor integratie van verschillende beleidsthema's in het gebied zodoende wordt de maatregel waterberging ook in het inrichtingsplan opgenomen.

Indiener wil graag een toevoeging in het verslag met de bewoners dat er op Oude Willemsweg 5, enkele paartjes grauwe Klauwier zijn gespot, beschreven en geringd door natuurorganisaties.

Antwoord: Het verslag wordt hierop aangepast.

Indiener wil graag meer duidelijkheid over de terminologie realisatie van boslandschap, dit zijn nieuwe termen en doelstellingen die niet in het verslag staan vermeld. Indiener maakt hiertegen bezwaar behoudens concreet overleg waarin precieze definitie en omschrijving wordt gegeven.

Antwoord: Het ontwikkelen van een boslandschap kan op enkele locaties plaatsvinden, dit wordt nader uitgewerkt in het inrichtingsplan. Voor het overgrote gedeelte van de Oude Willem is gekozen voor ontwikkeling van faunairijk grasland.

Indiener mist in het verslag van de bewonersavond de opmerking dat Teunissen zijn campinggasten via zijn achtergebied vrijelijk naar de bosrand kunnen lopen. Dit behoort als actiepoint te worden geformuleerd.

Antwoord: In het verslag staat in het algemeen vermeld dat bewoners het natuurgebied toegankelijk willen maken voor wandelaars. Deze specificatie wordt alsnog toegevoegd aan het verslag.

Indiener vindt de omschrijving struinnatuur niet concreet genoeg, dit verdient een duidelijke omschrijving. Het aspect van bescherming privacy en veiligheid van bewoners en bedrijven is hier niet ingevuld.

Antwoord: Onder struinnatuur wordt bedoeld een natuurgebied dat vrij toegankelijk is voor wandelaars zonder voorzieningen. Als voorbeeld verwijzen wij u naar de struinmogelijkheden in het gebied van Uilenhorst.

Indiener maakt bezwaar tegen het voorstellen van een realisatie van een uitkijkpost. Een berg, bult of dergelijk bouwwerk past niet in het landschapsbeeld van Oude Willem en is horizonvervuilend. Indiener geeft als alternatief een zichtlocatie aan de rand van de Oude Willem, bijvoorbeeld bij campings of bij de N381. Daarnaast trekt een uitkijkpost per definitie verkeer aan,

Antwoord: De stuurgroep dankt u voor deze suggestie en wil uw suggestie onderzoeken

Indiener refereert aan de suggestie van bewoners om de slenk sterker te laten meanderen. In het verslag van de bewonersavond mist een afwijzing of motivatie van dit voorstel. Bekend is dat een sterk meanderende waterweg een zeer rijke variatie aan leven voorbrengt en herbergt. Deze ingreep garandeert een hoge opbrengst in termen van natuur en diversiteit. Het aangegeven tracé van de slenk loopt door eigendom van Thöne, indiener maakt hiertegen bezwaar.

Antwoord: Het verslag van de bewonersavond is bedoeld als vastlegging van de genoemde suggesties.

In de Oude Willem wordt geen beek aangelegd, maar worden de natuurlijke laagte in het gebied door middel van plaatselijk grondverzet verbonden en dit is op de kaart aangeduid als een slenk. Alleen in natte periodes is water aanwezig in de natuurlijke laagte c.q. slenk. Afhankelijk van de oppervlakkig afstroming zullen er meanders ontstaan. Naar verwachting is de kans op spontane ontwikkeling van meanders klein.

In de schets van het Ruimtelijk Ontwerp is indicatief het tracé van de slenk aangegeven. Het tracé van de slenk wordt aangepast in het inrichtingsplan en komt dan in het eigendom van Staatsbosbeheer te liggen.

Indiener wil graag dat de benadering van belanghebbenden conform het bewonersoverleg van november 2012 gehandhaafd blijft. Deze benadering geeft inzicht, openheid en gelegenheid tot meningsvorming over de plannen voor de Oude Willem. Deze wijze van communiceren nodigt uit tot meedenken en wordt als een verademing ervaren.

Antwoord: De stuurgroep wil deze wijze van communiceren met bewoners voortzetten en waardeert ook de betrokkenheid van de bewoners in het planproces.

Indiener wil graag duidelijkheid in het tijdspad en de mate van de uit te voeren werkzaamheden in de Oude Willem gedurende de uitvoeringsperiode 2014-2016.

Antwoord: De stuurgroep verzoekt de bestuurscommissie in het inrichtingsplan een doorkijk in de planning van uitvoering te geven. Voorafgaand aan de uitvoering wordt er een detailplanning gemaakt en wordt deze met de bewoners en streek gecommuniceerd.

Indiener vraagt zich af of de financiering zodanig is gegarandeerd dat het gehele plan kan worden uitgevoerd en voor zover de financiering niet is gegarandeerd welke handelingen dan wel kunnen worden uitgevoerd. Worden er door eventuele financieringsremmen ook bepaalde beslissingen betreft uitvoering teruggedraaid?

Antwoord: Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe stelt een inrichtingsplan vast met een bijbehorende financiering. Zonder financiering wordt het plan niet door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

Indiener vraagt wat er beoogd wordt met de maatregel erfbeplanting.

Antwoord: Met de maatregel erfbeplanting wordt beoogd dat met inheems plantmateriaal de erven landschappelijk worden ingepast. Bewoners kunnen zelf aangeven of ze gebruik willen maken van deze regeling. De stuurgroep stelt een maximaal bedrag ter beschikking en

18. Indiener, Appelscha

Indiener geeft aan moeite te hebben met de aanleg van een nieuw fietspad voor zijn woning, wil graag zijn vrij uitzicht op de bosrand behouden. Stelt een alternatief voor. Heeft daarnaast ook bedenkingen over de hellingshoek en materiaal van wegdek in de nieuwe huifkar/fietstunnel. Indiener weet dat dit onderdeel besproken moet worden met infocentrum N381.

Antwoord: Het nieuw te realiseren fietspad vanaf de Oude Willem(in het verlengde van de Tilgrupsweg) wordt in het kader van gebiedsontwikkeling N381 gerealiseerd, wij hebben uw reactie doorgestuurd naar het Infocentrum N381.

19. Indiener, Appelscha

Indiener reageert als bewoner van de Oude Willem en natuurliefhebber positief op het ruimtelijk ontwerp. Indiener maakt bezwaar tegen de verruïnering van de mooie, originele boerderij op Oude Willem 14. Indiener ziet tal van mogelijkheden waarop de boerderij gebruikt zou kunnen worden ten voordele van het inrichtingsplan en het gebied, waarbij de rust in het natuurgebied wordt bewaard. Op basis van reeds opgedane kennis en kunde stelt de indiener de onderstaande ideeën voor die ze bereid zijn gezamenlijk uit te werken in een gedragen plan:

- Een openbare educatieve theetuin
- Biologische groentetuin met o.a. oude groenterassen, inheemse kruiden en bloemen
- Plaatsen van fruitbomen op het terrein (oude hoogstamfruitbomen)
- Bijenstand/opstelplaats voor kasten met honingbijen
- Insectenhotel
- Gedeelte terrein met wilde bloemen
- Schuilplaats/picknickplaats
- Informatiepaneel voor toeristen
- Toiletgelegenheid op grijs water voor wandelaars en fietsers
- Toiletgelegenheid op grijs water voor wandelaars en fietsers
- Vogelspottershutje
- Bed en breakfast-mogelijkheid voor mensen die onderzoek doen naar de flora en fauna in de omgeving

Antwoord: De stuurgroep waardeert uw positieve reactie en ingebrachte suggesties op het plan. De percelen zijn door de overheid aangekocht ten behoeve van natuurrealisatie. In het belang van een optimale inrichting voor natuur als een stille kern past bewoning van de Oude Willem 14 niet binnen het inrichtingsplan.

Een aantal voorgedragen ideeën is volgens de stuurgroep uitvoerbaar zonder behoud van een bewoonbaar complex aan de Oude Willem 14. Uw suggesties worden nader onderzocht en indien mogelijk uitgewerkt in het inrichtingsplan

- Een ecologisch gebouwde kantine waar vanuit excursies en workshops gegeven kunnen worden, zoals o.a. manden vlechten
- Een woongroepboerderij die op ecologische manier zo zelfvoorzienend als mogelijk wordt, waar gebruikt wordt gemaakt van duurzame energie, waterzuiveringinstallaties en recyclen.

Indiener denkt met deze bijdrage een meerwaarde te kunnen aanbieden voor de inrichting van de recreatieve kernzone en mede de kosten van het ruimtelijk ontwerp te kunnen drukken.

